

1. THEATER POPIDOU

1.1 Introductie

Theater Popidou is een gloednieuw poppentheatercollectief, opgericht door creatieve alleskunner Evert Josemanders. Popidou brengt meerlaags, visueel prikkelend poppentheater van topkwaliteit: voorstellingen in het theater en bijzondere projecten op locatie. Daarmee biedt het vanuit thuisbasis Rotterdam een divers publiek een eerste kennismaking met het oeroude genre, maar dan in een nieuw jasje.

Poppentheater omvat iedere vorm van theater waarbij poppen worden bespeeld door acteurs. De laatste jaren groeit de belangstelling voor dit genre onder makers en het publiek. Toch blijkt het moeilijk om van het nog steeds heersende stoffige, kinderachtige imago af te komen. Popidou zet zich onder meer in voor de emancipatie van poppentheater om die als artistiek volwaardig genre in het theaterlandschap te positioneren. Popidou doet dit door in haar producties te streven naar een heldere emotie overdracht tussen pop en toeschouwer en door de spelers ook als autonoom acteur op het podium neer te zetten. Door daarbij unieke eigen gemaakte poppen in te zetten, winnen zowel het poppenspel als de productie als geheel aan zeggingskracht.

Gelijktijdig onderzoekt Popidou methodes om beladen onderwerpen op een ontwapende manier onder de aandacht van het publiek te brengen. Doordat een pop een minder complexe mimiek heeft dan een mens, is de interactie minder confronterend. Dit helpt zowel kinderen als volwassenen om zich meer open te stellen en zet aan tot denken. Deze kracht van poppen(spel) zet Popidou in haar producties in om serieuze thema's als buitensluiting, eenzaamheid en de gevolgen van een te ver doorgevoerd schoonheidsideaal bespreekbaar te maken.

In theaterseizoen 2022-2023 presenteert Popidou haar eerste poppentheatervoorstelling voor het hele gezin: *Lange Tanden – een ode aan de imperfectie*.

1.2 Missie

Theater Popidou maakt en speelt een vernieuwende vorm van poppentheater. Het oeroude genre krijgt een restyling en daarmee een verfrissende rol in de levens van huidige generaties.

Met nieuwe verhalen weet Theater Popidou jong en oud te inspireren en te ontroeren. Daarbij zien we een belangrijke taak weggelegd voor het poppenspel en de vormgeving om op een ontwapende manier moeilijke onderwerpen aan te snijden.

1.3 Artistieke visie

Popidou wil uitgroeien tot een poppentheatercollectief dat bekend staat om haar hartverwarmende verhalen die tot uiting komen in figuratief en innovatief poppenspel. In aansprekende producties brengen we maatschappelijk urgente thema's op een toegankelijke manier onder de aandacht van een zo breed mogelijk publiek.

Popidou brengt een innovatieve vorm van poppentheater waarmee we huidige generaties kunnen raken. Dit 'nieuwe generatie' poppentheater vertrekt vanuit twee bouwstenen:

- A) De rijke historie van het mondiale poppenspel.** Popidou laat zich met name inspireren door het authentieke poppentheater uit Tsjechië, Rusland en België. Elk van deze landen kent haar eigen traditie en unieke signatuur in zowel de vormgeving van de poppen als het poppenspel. Poppentheater als kunstvorm is hier enorm populair.

B) Vormgeving, materialen en storytelling uit het heden. Nieuwe verhalen en vormgevingen bepalen de artistieke toon van de producties. Door te denken vanuit generatiegebonden interesses, en deze te verwerken in de verhalen en karakters, zal jong en oud meegevoerd worden. Inspiratie hiervoor vindt Popidou in de archetypes en dramaturgie van (poppen)animatiestudio's als Pixar Animation Studios en Laika Entertainment.

Visie op het genre in Nederland

Poppentheater heeft een rijke historie in diverse culturen. Nederland is wat dat betreft een laatbloeiër. Waar in landen om ons heen het poppenspel al gauw artistiek aanzien kreeg en er vaste poppentheaters ontstonden, bleef in Nederland het poppenspel lang 'op straat'. Daar was het vooral algemeen vermaak, en in sommige gevallen politiek theater of met een moralistische ondertoon. Poppenkastfiguren Jan Klaasen en Katrijn zitten verankerd in het collectief geheugen.

Maar de afgelopen decennia is poppentheater in Nederland enorm gegroeid. De poppentheatremakers zijn uit de kast gekropen, maken crossovers met andere kunstdisciplines en vinden de weg naar het theaterpodium. Ook de pop onderging grote vernieuwingen.

Popidou bouwt hier met zijn 'nieuwe generatie' poppentheater op voort en brengt het naar een volgend niveau. Het collectief biedt Nederland een derde poppentheatervorm, naast de veilige aabare fleece muppet in plat kinderentertainment en het cultureel abstract poppentheater. Popidou komt met een eerlijke, authentieke en toegankelijke streetfoodtoko in een landschap waar tot dusver alleen een sterrenrestaurant en een McDonalds zit. Vandaar de term 'nieuwe generatie' poppentheater.

Foto: Pop voor Petroushka i.s.m. Rotterdams Philharmonisch Orkest

Internationale inspiratiebronnen voor de eigen signatuur

Popidou laat zich inspireren door het authentieke poppentheater uit Rusland, Tsjechië en België; landen waar het poppentheater zich rijkelijk heeft ontwikkeld.

Zo integreert Popidou in de vormgeving van haar poppen de kenmerkende **gestileerde Russische stijlelementen** als de krijtwhite huid, ranke ledematen en troebele blik. Ook past Popidou de tragere bewegingen in haar spel toe. Door de tragere bewegingen creëren we ruimte en vergroot de focus van de kijker. De door Josemanders gecreëerde ballerina-pop (foto) voor een samenwerking met het Rotterdams Philharmonisch Orkest geeft een mooi voorbeeld van de integratie van de Russische stijlelementen.

Het Tsjechische poppenspel met houten marionetten kent een unieke stijl waarin de stijve beweging van de marionetten in evenwicht werd gehouden met een gestileerde stemperformance. Deze stijl is doorgetrokken in het Tsjechische stop-motion poppenanimatie. De sfeer en stijl uit het werk van gerenommeerde Tsjechische stop-motion (poppen)animatoren als Jan Svankmajer, Jiri Barta en Aurel Klimt, is terug te vinden in de vormgeving en soundscapes van Popidou. Denk aan **levenloze objecten die tot leven worden gebracht, vaak in troosteloze omgevingen en met daarbij gebruik van versterkte omgevingsgeluiden en imperfecte karakters**. Het geeft een onheilspellend gevoel, maar wakkert tegelijkertijd de nieuwsgierigheid aan.

De ongepolijste vormgeving in combinatie met een sterke verhaalstructuur geven het Belgische poppenspel een rauw karakter met een hoge impact. Het Belgische poppentheater kent vaak **live muziek op het podium**; een element dat Popidou ook toepast. Een muzikant zoekt de interactie op met de poppenspelers en het publiek. Hierbij wordt de **"Mickey Mousing" techniek** toegepast: muziek en sound-effects worden gesynchroniseerd met visuele handelingen van het poppenspel.

1.4 Maatschappelijke visie

Popidou gebruikt poppen als middel om maatschappelijk urgente thema's op een speelse en ontwapende manier onder de aandacht van het publiek te brengen, en zet hiermee aan tot denken en hopelijk handelen. Een pop heeft namelijk vaak een hoge knuffelfactor en een minder complexe mimiek (non-verbale communicatie). Daardoor is de interactie minder confronterend. Durf je niet direct te praten met een mens, dan lukt het vaak wel indirect met een (door een mens bespeelde) pop. Een tactiek die al lange tijd wordt ingezet door therapeuten in de behandeling van getraumatiseerde kinderen en volwassenen, maar die ook buitengewoon geschikt is om moeilijke onderwerpen te adresseren, zowel bij kinderen als bij volwassenen.

Popidou kaart in haar producties serieuze onderwerpen als ongelijkheid, discriminatie en het schoonheidsideaal aan, maar doet dit in een vorm die past bij het nu. We halen humor uit het opblazen van de onvolmaaktheden. De voorstellingen bevatten een herkenbare taal voor het jonge publiek, maar ook leuke dubbele bodems voor volwassenen. Kindervoorstellingen zijn daardoor nooit kinderachtig.

Een waardevolle bijdrage leveren aan een minder harde en gesloten maatschappij waarin volwassene en kind zich veilig kan voelen is hierbij het streven.

1.5 Plaats in het veld

Zowel binnen het Rotterdamse als het Nederlandse poppen- en beeldend theaterlandschap neemt Popidou met haar poppen en poppenspel een eigen, unieke plek in.

In het Rotterdamse veld bestaat er geen ander collectief dat in deze mate poppen(spel) gebruikt in haar theatervoorstellingen.

Popidou maakt beladen onderwerpen van nu tot toegankelijke voorstellingen die voor jong en oud aansprekend zijn. Nieuwe verhalen en innovatieve vormgevingen zijn daarbij het artistieke vertrekpunt. Bij de producties van Popidou zijn de poppenspelers ook acteur. Zo kan er bijvoorbeeld een dialoog tussen pop en bespeler plaatsvinden, waar de bespeler in een andere scene weer naar de achtergrond verdwijnt. Ook kan een acteur (zonder pop) een opzichzelfstaand personage zijn. Zo vertolkt in *Lange Tandem* Janneke van Dooren de rol van de stiefmoeder en speelt Siem van Leeuwen de tandarts. Beide acteurs krijgen hiervoor een lange-tanden-gebit aangemeten. De acteurs worden ook dusdanig meegestyled zodat ze passen in de gewenste wereld.

Popidou maakt al haar poppen zelf. Dit van ultralicht en beweeglijk materiaal wat echt niemand anders in Nederland gebruikt voor poppen. De variaties in grootte zijn talrijk. Poppen kunnen wel 5 meter hoog zijn. Hiermee onderscheidt Popidou zich.

Met dit alles creëert Popidou voor poppentheater een serieuze plek in het culturele veld.

Foto: Petroushka i.s.m. Rotterdams Philharmonisch Orkest